

Παράγοντες που επηρεάζουν τα πρότυπα δανειοδότησης στην Κύπρο

Νεκτάριος Α. Μιχαήλ και Χρήστος Σ. Σάββα

Η μελέτη αυτή παρέχει μια γενική εικόνα του τρόπου με τον οποίο τα πρότυπα δανειοδότησης (bank lending standards) και η ζήτηση για δάνεια επηρεάζουν και επηρεάζονται από τις υποκείμενες μακροοικονομικές συνθήκες στην κυπριακή οικονομία. Συγκεκριμένα, τα πρότυπα δανειοδότησης αναφέρονται σε ποιοτικούς (και ως επακόλουθο υποκειμενικούς) παράγοντες, όπως οι προϋποθέσεις και οι όροι δανεισμού, η χρονική διάρκεια του δανείου και άλλοι, που επηρεάζουν την πρόθεση των τραπεζικών ιδρυμάτων να προβούν σε δανεισμό. Αντιθέτως, η ζήτηση για δάνεια αναφέρεται στην πρόθεση των δανειοληπτών να προβούν σε σύναψη νέου δανείου.

Η ανάλυση των στοιχείων γίνεται μέσω διανυσματικών αυτοπαλινδρομών (vector autoregression) μοντέλων, χρησιμοποιώντας δεδομένα που περιλαμβάνουν εκτός από τα πρότυπα δανειοδότησης και τη ζήτηση για δάνεια, την ποσοστιαία αλλαγή στο ΑΕΠ, τον πληθωρισμό, τις τιμές ακινήτων, το ποσό των νέων δανείων. Η περίοδος που καλύπτουν τα δεδομένα ξεκινά από το πρώτο τρίμηνο του 2008 έως το πρώτο τρίμηνο του 2019.

Παρόλο που το εύρος δεδομένων δεν καλύπτει έναν πλήρη οικονομικό κύκλο, τα αποτελέσματα καταδεικνύουν τη σημαντικότητα των προτύπων δανειοδότησης, καθώς καταφαίνεται ότι έχουν ισχυρό αντίκτυπο στην οικονομία, καταγράφοντας σημαντική επίδραση στα επιτόκια χορηγήσεων και την αύξηση των δανείων. Επιπλέον, η πρόθεση των τραπεζικών ιδρυμάτων να προβούν σε δανεισμό έχει επίσης επίδραση στη ζήτηση για δανεισμό. Ο συνδυασμός των παραπάνω φαίνεται να έχει σημαντική επίδραση στο ΑΕΠ.

Όσον αφορά στις επιδράσεις των μακροοικονομικών μεταβλητών, τα αποτελέσματα υποδηλώνουν ότι μόνο οι τιμές των κατοικιών φαίνεται να επηρεάζουν τα πρότυπα δανειοδότησης, καθώς μια αύξηση στις τιμές των κατοικιών μειώνει τη διάθεση της τράπεζας να προβεί σε δανεισμό. Οι τιμές των κατοικιών έχουν τον αντίθετο αντίκτυπο στη ζήτηση για δάνεια, καθώς η αύξηση των πρώτων έχει θετική επίδραση στη ζήτηση για δανεισμό, ενώ η ζήτηση επηρεάζεται αρνητικά από το επιτόκιο δανεισμού. Άλλες μακροοικονομικές μεταβλητές δεν φαίνεται να έχουν αντίκτυπο στα πρότυπα δανειοδότησης.

Γενικά τα αποτελέσματα συμφωνούν με προηγούμενα ευρήματα της σχετικής βιβλιογραφίας και υπογραμμίζουν τη σημασία της διαθεσιμότητας του δανεισμού στην οικονομία. Όταν τα πρότυπα δανειοδότησης γίνονται πιο αυστηρά (tightening) η διάθεση των τραπεζών να παρέχουν δάνεια μειώνεται, που έχει ως συνέπεια τη μείωση του αριθμού των δανειοληπτών που είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε αυτές τις αυστηρότερες συνθήκες. Αυτό έχει ως επακόλουθο τη μείωση νέου δανεισμού στην οικονομία, με γενικότερο αποτέλεσμα τη μείωση στην ανάπτυξη με ότι αυτό συνεπάγεται για την οικονομία μιας χώρας.